

BLUMENTÁL

Ročník XXV

Číslo 6

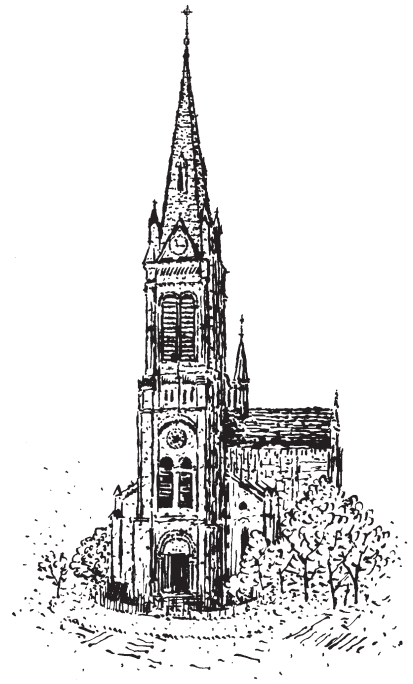
Jún 2014

Last but not least

Frázu „Last but not least“ často počúť na rôznych spoločenských udalostiach v anglosaskom svete pri predstavovaní vzácných hostí. Hoci ju prekladáme ako „napokon, ale predsa“ alebo „v neposlednom rade“, avšak v kontexte uvedenia osobností, ktoré sú pozvané na nejaké významné stretnutie alebo slávnosť, akoby v tom bolo zahrnuté aj skryté vysvetlenie: skutočnosť, že tohto človeka alebo osobnosť uvádzame až na konci, neznamená, že sa nachádza až kdesi na pokraji spoločenského významu a nášho záujmu. Veď aj v slovenčine zvykneme v podobnom duchu povedať „a nakoniec to najlepšie“.

Júnovým úvodníkom uzatváram sériu prihovorov na stránkach Blumentálu, ktorými som sa od novembra 2013 snažil vzdať hold končiacemu Jubileu príchodu solúnskej misie na naše územie pred 1 150 rokmi. Oslava tohto Jubilea sa skončila pred polrokom a my sme už pred bránami blížiaceho sa sviatku svätých Cyrila a Metoda. Ale zámerne venujem priamym a alebo nepriamym spôsobom pozornosť týmto veľikánom našej dávnej histórie aj v tomto kvázi „medziobdobí“, lebo na mňa pôsobí rozpačito, ak sa v rámci nejakého sviatku alebo výročia povie niečo k danej téme alebo osobe, a potom, akoby šmahom ruky, zostáva na dlhý čas na periférii. K sérii článkov, v ktorých som chcel zvýdihnúť majstrov slova slovenského rodu, ktorí nadviazali na blahodarné dielo našich vierozvestov, som poukázal na viacerých básnikov, spisovateľov, kňazov i laikov, dávno zosnulých aj stále žijúcich, slávnych a známych, ale aj takmer anonymných alebo skoro zabudnutých, ktorí majú podiel na rozvíjaní daru reči a slova, podnietení náboženským duchom. K tomuto kroku ma inšpirovala vlnajúšia prednáška nášho farníka a básnika Viliama Turčányho na tému „Proglas“, ktorá odznela v priestoroch našej fary. Samému Proglasu a k jeho prekladu som sa venoval vo vianočnom čísle. V duchu nadpisu tohto úvodníka a jeho interpretácie chcem „last but not least“ – v „neposlednom rade“ nie iba venovať pozornosť, ale vyjadriť aj svoj osobný obdiv a úctu Dr. Turčánymu. Či sa vidíme v kostole alebo na seba „natrafíme“ v uliciach mesta, a nie raz aj na nábreží Dunaja, uvedomujem si jednu vec: tento skromný, nenápadný človek je pre mňa skutočnou celebritou. Neobletujú ho novinári, nerozdáva autogramy, ale dáva čosi viac – to, čo je v jeho mysli a v srdci. Rodák zo Suchej nad Parnou (* 1928), po štúdiách slovenčiny a francúzštiny veľkú časť života strávil ako vedecký pracovník Ústavu dejín slovenskej literatúry SAV, istý čas aj ako lektor slovenskej a českej literatúry v Neapole. Ako básnik a literárny vedec – versológ sa venoval systematickému skúmaniu vývinu verša v slovenskej literatúre. Vďaka poetickému talentu aj teoretickým znalostiam literatúry mal skvelú dispozíciu k tomu, že sa podujal na také gigantické diela, akým je prebásnenie Jána Hollého, majstrovské preklady celej Danteho *Božskej komédie* (*Peklo* a *Očistec* v spolupráci s Jozefom Felixom, *Raj* samostatne) a samozrejme preklad *Proglasu* zo staroslovienciny do modernej slovenčiny. Pri jeho prednáške v našom farskom centre som si uvedomil, ako je *Proglas* blízky jeho srdcu a dôverne pozná každý jeho verš. Lásku k tomuto dielu sv. Konštantína-Cyrila vyznáva v básni *Dominica (Deň Pánov)*: „Veď práve on v DEŇ PÁNOV porozvíja mi / zázračný spev a s paronomáziami / SLOVIENOV SLOVOM BOŽÍM ZBOŽNIE OSLOVÍ / a BOŽÍM RASTOM nielen RASTISLAVOVI dá RÁSTĚ / a rásť mu dá nie iba do času! / Až do večna dá rásť i nám – spev PROGLASU.“ Nielen nadčasovosť literárneho diela, ale aj význam a nadčasovosť duchovnej dimenzie misie solúnskych bratov vyjadruje v básni *K svätému Cyrilovi a Metodovi*: „Až časy budú plné / dozrie, čo zasiali ste / nám, svätci zo Solune a zbožie bude čisté. /.../Vy, svätí Solúncania, / ešte sa navráťte / ratovať zo zúfania / dušičky rozpačité, / ešte nám preoriete / pustnúce naše polia / a zasejete sväté / semeno bez kúkoľ'a.“ Citíme sa poctení, že vo svojej poézii nezabudol ani na náš Blumentál. V zbierke *OBRAZY.....*, čiže *MÁRIA I RÁM* venuje pozornosť nášmu chrámu až na troch miestach. Mystiku Adventu zachytáva v *Blumentálskych roratóch*: „K nám na roráty kráčam rád, / rád spievam ANJEL PÁNA. / Ten spev, tie pekné rána / až do anjelských autostrád / nás vedú z bied a z clivôt. / až k Pánu vedú cez taje, / v zjaví nám, že Cesta je / i Pravda ON – i Život./.../Tam Mama mám k nám tiež k nám sa skláňa, / tam láskou srdcia vzhoria Ti, / kam na spievanie ANJEL PÁNA / rád kráčam k nám v tie krásne rána, / v tie blumentálske roráty.“ Povznesenosť radostných chvíľ v deň sobáša zachytáva v básni *Sobotné krásy pred Blumentálom*: „Svadobný pár k nám vychádzajúci z blízkeho chrámu: / Plná je nim – a v očiach zas ona jediná plá mu. /.../Vidieť ten pár, jak z chrámu už kráča do sveta smelo / akoby ozaj jediná duša, jediné telo!“ A posledná z trilógie venovanej nášmu chrámu „*Blumentál* čiže *Kvetné údolie*“ pôsobí priam grandiózne. Cez titul nášho chrámu, ktorý oslávim v auguste, prenáša našu pozornosť do krásy nie iba pozemského alebo literárneho, ale nebeského, večného raja: „Na nebo si Boží Syn, svoju Matku vzal,“ /

(Dokončenie na s. 7)

*Ó, Bože, milosrdný Otec a prameň života,
ty nás voláš z celého sveta,
aby sme s obnovenou horlivosťou
slávili veľké tajomstvo Eucharistie,
trvalú pamiatku Veľkej noci tvojho Syna.
Vstupujúc do tretieho tisícročia,
uznávame záchranu, ktorá nám bola
daná,
a s dôverou ťa prosíme:
daj, aby sme sa účasťou na jedinom tele
a jedinom kalichu stali jedným Kristovým
telom
a žili z božského života,
ktorý on pre nás získal cenou vlastnej
krvi;
oživení Duchom Svätým
budeme ohlasovať svetu nádhery tvojej
lásky.
Skrze Ježiša Krista, tvojho Syna
narodeného z Panny Márie,
ktorý je Boh a žije a kraľuje s tebou,
v jednote s Duchom Svätým na veky
vekov.
Amen.*

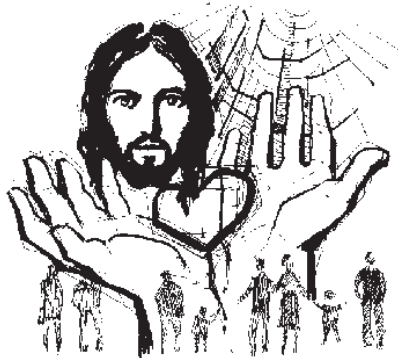
**Modlitba 47. medzinárodného
Eucharistického kongresu v Ríme**

NAJSVÄTEJŠIE SRDCE JEŽIŠOVO, ZMILUJ SA NAD NAMI!

Videli sme už množstvo obrazov znázorňujúcich Ježiša Krista. Jedným z najznámejších, ktoré si môžeme pamätať od detstva, je Pán Ježiš poukazujúci svojou rukou na vlastné srdce, ktoré je obvyčajne znázornené s plameňmi, alebo ako má v ruke svoje srdce, prípadne na jeho hrudi vidieť srdce. Mesiac jún je tradične zasvätený úcte k Božskému Ježišovmu Srdcu. Okrem tohto mesiaca, kedy sa obzvlášť zdôrazňuje úcta k Ježišovmu Srdcu, si každý prvý piatok v mesiaci pripomíname nielen atribút Ježišovej osoby, ale aj tajomstvo Božej lásky k nám cez symbol srdca.

Hneď vyšla krv a voda (Jn 19, 31)

Mnohí ľudia, ktorí v živote prežili rôzne zranenia, už radšej neriskujú, pretože sa boja, že by sa im opäť mohlo stať to isté. Ježiš dostal mnoho rán a nielen na kríži. Nerozumeli mu predstavitelia náboženstva a niekedy ani najbližší – učeníci. A na kríži mu nerozumeli ani mnohí z davu, a dokonca mali dojem, že ani jeho vlastný Otec mu nerozumie. Napriek tomu to Ježiš po niekoľkých zraneniach nevzdal. Napriek tomu sa stále viac a viac otváral. „Srdce sa obvyčajne otvára skrze otvor v duši, ktorý je potrebný a symbolizuje ranu. (...) Zdá sa, že existuje len jeden spôsob, ako sa môžeme dostať von a ako sa milosť môže dostať dovnútra (...) Naše rany sú to jediné, čo je dostatočne pokorujúce, aby prelomilo naše pripútanie sa k falošnému ja, a dostatočne silné, aby v nás vyvolalo túžbu po pravom ja.“ (Richard Rohr) Ježiš si nechal spôsobiť ranu na srdci práve preto, aby ukázal, ako všetkých miluje, a aby nás prebodnutou štrbinou do svojho srdca vtiahol. Rany sa preň a pre nás stali požehnaním. Keď vojak kopijou prebodol Kristovi bok a vyšla z neho krv a voda, splnili sa slová proroka

Zachariáša; uvidia, koho prebodli (porov. Zach 12, 10).

Srdce – symbol lásky

Cirkev mala silný dôvod poukazovať na Ježišovo Srdce. Srdce je považované za stred-centrum bytosti každého človeka, nielen anatomicky, ale aj ako konkrétne znamenie lásky a podstaty bytia. Ak sa poukazuje na srdce, dáva sa do pozornosti existencia človeka. Ježišovo Srdce je nielen znamením podstaty Otca, ale aj skutočným prejavom Božej obetujúcej sa lásky.

Srdce ako symbol lásky nachádzame

v biblickej, ale aj v ľudskej skúsenosti. Sväté písmo o srdci hovorí ako o najvznešenejšej časti tela človeka, že je aj sídlom jeho duchovného života, vlastností, charakteru, najvlastnejším miestom stretnutia s Bohom, centrom každej osoby. Srdce ako symbol života, lásky ale aj priateľstva i obety.

Sv. Tomáš Akvinský píše: „Z Kristovho boku vyvierajú voda, symbol duchovnej očisty, a krv, symbol vykúpenia. Kým Krv sa priradzuje k sviatosti Eucharistie, voda zas k sviatosti krstu, ktorý si však prepožičiava svoju obmývajúcu silu z moci Kristovej Krvi.“ (Sum. Theol., III, q. 66, a. 3 ad 3m; ed. Leon., tom. III, 1906, p. 65.)

Ježišov otvorený bok, prebodnutý a otvorený kopijou vojaka, a jeho Srdce, ktoré nepochybne zasiahnuté násilnou ranou vojaka, zasadenou s cieľom potvrdiť smrť ukrižovaného, zostáva v histórii ako oživujúci obraz absolútnej lásky samého Boha. Každý kto pochopí podstatu tejto lásky ani nemôže inak zvať ako: *Cor Jesu Sacratissimum, da ut te semper magis magisque diligam!* – Najsvätejšie Srdce Ježišovo, daj, nech ťa vždy viac a viac milujem!

Peter Čizmár, kaplán

PROSME O DAR NAJVZEŠENEJŠÍ

Turíce – slávnosť Zoslania Ducha Svätého sú slávením toho, ako sme boli obdarení; veď aj my máme účasť na tom istom dare, ktorý Pán daroval apoštolom slovami: Prijmite Ducha Svätého.

Božie dary k nám prichádzajú rozličným spôsobom. Apoštol Pavol, ktorý tiež bol hojne obdarovaný, ale neskôr, napísal: *Každému je daný dar Ducha na všeobecný úžitok*. Celý náš život obklopuje milosť a je správne si pripomínať prijatie a získanie dobrodení.

Kresťanské Turíce majú svoj predobraz v sláveniach Izraelitov, a tu je vlastne idea prijímania daru a zodpovedajúcej vďačnosti Bohu v dejinách spásy pri koreňoch Turíc. Deň Turíc bol spojený so slávením završenia žatvy, ktorá sa vo Svätej zemi začína Veľkou Nocou, niekoľko týždňov pred Turicami. Preto sa tento sviatočný deň nazýval **Sviatkom týždňov**. Bol to aj **Deň prvotín**, keďže Bohu obetovali prvotiny úrody. Neskôr tento deň Izraeliti slávil nielen ako vďakyvdanie za dar úrody, ale aj za nadprirodzené dar súvisiaci s tým, že si ich Boh vyvolil. Po vyvedení z egyptského otroctva bývali na púšti pod stanmi,

preto Turíce sa nazývali aj **Sviatok stánkov**. Potom na vrchu Sinaj dostali Boží zákon, preto iný názov Turíc je **Deň vydania Zákona**.

Slávnosť zoslania Ducha Svätého nás vyzýva vzdávať vďaky Pánovi za všetko, a nie brať veci ako samozrejmé; tak sa napokon otvárame pre ďalšie milosti. Ako veriaci sme vďační Bohu za všetky dary zeme, veď všetko, čo tu vo svete máme, Boh stvoril pre nás – a tvoril to svojím Duchom, o ktorom čítame v knihe Genezis, že sa už na začiatku *vznášal nad priepasťou*. Ako kresťania si okrem pozemských darov vážime vznešené nebeské dary. Naša kresťanská tradícia podľa Izaiášovho proroctva rozoznáva sedem nadprirodzených darov Ducha Svätého: dar múdrosti, dar rozumu, dar sily, dar rady, dar poznania, dar nábožnosti a dar bázne Božej. Ich účinok vidíme na apoštoloch: po prijatí Ducha Potešiteľa ich naplnila radosť, bojazliví sa stali horlivými ohlasovateľmi a Boh ich

ľudské slová potvrdzoval Božskými znameniami.

Milí čitatelia nášho farského časopisu *Blumentál*, kiež je slávnosť Zoslania Ducha Svätého veľké „Ďakujem!“ Bohu spolu s prosbou, aby nás ďalej požehnával. Pán Boh udeľuje „v práci poľahčenie, v sparne ovlázenie, v plači potešenie“. *Veni Creator Spiritus – Prid, Duch Svätý, naplň srdcia svojich verných a zapál v nás oheň svojej lásky!*

Ján Sitár, kaplán

TRAJA V JEDNOM

Počas cirkevného roka slávime veľa sviatkov, ktoré sa vzťahujú na Druhú božskú Osobu, na Božieho Syna a nášho Pána Ježiša Krista. Pripomínajú nám udalosti z jeho pozemského života: počatie (vtelenie), narodenie, verejné účinkovanie, predovšetkým však jeho utrpenie a smrť na kríži a jeho slávne vzkriesenie a nanebovstúpenie. Na päťdesiaty deň po Veľkej noci slávime Turíce, slávnosť Zoslania Ducha Svätého. Mnoho liturgických sviatkov a spomienok oslavuje Pannu Máriu. Svätá rodina má jeden sviatok. Svätý Jozef má jeden sviatok (19. marca) a jednu ľubovôľnú spomienku (1. mája). Nejestvuje však nijaký výslovný sviatok na oslavu Prvej Božskej Osoby, Boha Otca.

Na tento nedostatok poukázal už dávnejšie pápežský kazateľ páter Raniero Cantalamessa. Akoby Boh Otec, od ktorého pochádza každé otcovstvo na zemi (porov. Ef 3, 14), ostával pre nás nepochopeným, neznámym a skrytým. Príčin tohto javu je veľa. Patrí k nim aj strata zmyslu pre prirodzené otcovstvo a materstvo. Mnohí ľudia mali a mnohé deti aj majú zlú skúsenosť s otcom alebo ho vôbec nepoznali, či nepoznajú. Niektorí si (podvedome) na základe svojich životných skúseností predstavujú, že Boh je nejaký senilný (naivný, romantický) dedko na obláčiku alebo tvrdý a neúprosný sudca. Toto je dávny problém. Už neznámy autor v 2. storočí napísal: „Neznalosť Otca bola prameňom úzkosti a strachu.“ (*Evang. veritatis*; porov. R. Cantalamessa, *Život pod vládou Kristovou*, s. 19, 121 – 130).

Avšak náš Pán Ježiš Kristus ako Boží Syn nám prišiel zjaviť Boha (ako) Otca (Abba = Otecko). Duch Svätý v nás volá: „Abba, Otče!“ (Rim 8, 15) Toto je veľká a dôležitá vec! Preto aj naše vyznanie viery začíname slovami: „Verím v (jedného) Boha, Otca“. Náš Boh je Otec! Tento titul sa vzťahuje na Prvú Božskú Osobu a zvlášť jej pripisujeme dielo stvorenia, ale spolu s ním pri ňom pôsobí aj Syn i Duch Svätý. Podobne, Druhú Božskú Osobu spájame zvlášť s dielom vykúpenia, ale s ním v ňom pôsobil aj Otec aj Duch Svätý. Prví kresťanskí teológovia hovorili: „Ak trpel Syn, trpel Otec spolu s ním“ (porov. Tertulián, *Adv. Prax.* 29: CCL 2, 1203). Napokon dielo posväcovania priradujeme Duchu Svätému, ale pôsobí v ňom aj Otec i Syn. Lebo Duch Svätý je zosobnenou láskou, zosobneným vzťahom, medzi Otcom a Synom vo vnútri Najsvätejšej Trojice.

Celá Najsvätejšia Trojica sa teda o nás stará (porov. Dt 4, 32 – 34) ako o svoje (adoptované) deti (porov. Rim 8, 14 – 16) so svojou Božou láskou „otcovsky“ i „materinsky“. Obrazy tejto lásky sa zjavujú už v Starom zákone. Boh koná ako otec, ktorý si nás priťahuje láskou, berie na ramená, opatruje nás, odpúšťa a zmiľuva sa, lebo on je Svätý uprostred nás (Oz 11, 1 – 9; Ž 23). Boh koná ako starostlivá matka: Nezabúda na nás, berie si nás do lona, aby nás potešil a poláskal (porov. Iz 49, 15 – 16; 66, 13; Ž 131, 2).

Svätý Irenej napísal o tejto Božej láske: „Otec má dve ramená, jedným je Syn a druhým Duch Svätý.“ (*Adv. Haer.* V, 1, 3) Týmto dvoma „ramenami“ nás Boh Otec miluje (porov. Jn 16, 27). Rozpätá náruč Boha Otca sa zviditeľňuje a zjavuje skrze rozpäté „ramená“ nášho ukrižovaného, ale aj vzkrieseného Pána, ktorý nám odovzdáva Ducha (porov. Jn 19, 30; 20, 22; Lk 24, 50; Sk 1, 8). Rozpätá náruč Boha Otca sa zviditeľňuje a zjavuje skrze Ducha Svätého, ktorý sa zjavil v podobe akoby holubice pri Pánovom krste v Jordáne (porov. Mk 1, 10; Mt 3, 16; Lk 3, 22; Jn 1, 32).

Svätý Ján Pavol II. počas svojej prvej apoštolskej cesty v Mexiku (1979) povedal: „Boh vo svojom najhlbšom tajomstve nie je samotár, ale rodina, pretože má v sebe otcovstvo, synovstvo i podstatu rodiny: lásku. Táto láska v Božskej rodine je Duch Svätý.“ (*Puebla de Los Angeles*, 28. 1. 1979; porov. KKC, b. 1702, 2205) Toto najzákladnejšie a najväčšie tajomstvo našej viery o trojjednom Bohu vyjadrujeme obrazne. Zobrazuje sa napr. ako jedna postava s tromi prelínajúcimi sa tvármi, s jednou v strede a s dvoma po stranách (sv. Terézia z Avily); alebo na východných ikonách ako

tri postavy okolo jedného stola; alebo ako tri sústredné kružnice (sv. Hildegarda z Bingenu), či ako tri prelinajúce sa kružnice s jedným spoločným prienikom v tvare trojuholníka.

Tajomstvo vnútorného prebývania troch (rozdielnych) Osôb v jednom Bohu (rovnakej podstaty) sa teologicky označuje gréckym slovom *perichoresis* (*peri* = kolom dokola, *chorein* = chórovo, spoločne, zborovo slávnostne tancovať). Tri osoby v jednom Bohu, obrazne povedané, večne tancujú „vo vzájomnom objatí“: Traja v Jednom, Otec a Syn v Duchu Svätom (porov. KKC, b. 253 – 256; Koncil vo Florencii, 1442). Boh nie je však iba uzavretý do seba. Z náruče Trojjediného Boha sme vyšli ako jeho stvorenia. On nás pozýva, aby sme v ňom spočinuli po smrti, ak žijeme v jeho láske tu na zemi (porov. Jn 15, 9 – 10; 1 Jn 4, 10). Tento pozemský život v Božej (trojičnej) láske sa teologicky nazýva prebývanie Najsvätejšej Trojice v ľudskej duši. Toto jej prebývanie nie je priame, ale sprostredkované. Je to dielo posväcovania Ducha Svätého (navonok z Trojice), ktorý vlieva nadprirodzené dary (riadne: rôzne milosti, čnosti a dary Ducha Svätého; mimoriadne: charizmy a iné) do duše, ktorá je v milosti posväcujúcej (porov. KKC, b. 684, 718, 782, 813, 951). Toto tajomstvo prebývania sa vyjadruje na východných ikonách Najsvätejšej Trojice tým, že zobrazenie nás pozýva zasadiť k stolu s tromi Osobami (porov. Jn 14, 23). V tomto spoločenstve sa má uskutočňovať celý náš život, preto všetko konajme v mene Otca i Syna i Ducha Svätého (porov. Mt 28, 19).

ThDr. Michal Vivoda

NAJSTARŠIE VYZNANIE VIERY V ZMRŤVYCHVSTANIE

V predchádzajúcom čísle sme uverejnili článok *Historická skutočnosť Ježišovoho zmŕtvychvstania*, ktoré je základným pilierom kresťanskej viery. P. Mieczyslaw Piotrowski Ter, autor článku uverejnenom v Světle č. 16/2014, z ktorého sme článok prevzali, potvrdil starobylosť dôkazov z najstarších čias rozvíjajúceho sa kresťanstva. V druhej časti citovaného článku predstavil najstaršie vyznanie viery prvých kresťanov.

Otom, akým spôsobom tí čo uverili v Ježiša, od samého začiatku ohlasovali jeho zmŕtvychvstanie, dozvedáme sa z Prvého listu apoštola Pavla Korinťanom. Tento text je najstarším dôkazom vyznávania viery v Zmŕtvychvstalého,

ktorú prví kresťania iste v spoločenstve prednášali v podobe liturgického hymnu. Známý exeget Jean Carmignac totiž zdôrazňuje, že štruktúra viet tohto textu, spôsob používania prídavných mien a gramatických tvarov jednoznačne na-

značuje, že formulu vyznania viery spamäti recitovali alebo spievali pri bohoslužbách. Tento najstarší zachovaný text vyznania viery v zmŕtvychvstanie Krista vznikol začiatkom roku 50. Čítame v ňom: *Odovzdal som vám predovšetkým to, čo som aj ja prijal: že Kristus zomrel za naše hriechy podľa Pisem. Že bol pochovaný, a že bol tretieho dňa vzkriesený podľa Pisem, že sa zjavil Kéfasovi a potom dvanástim. Potom sa zjavil viac ako päťsto bratom naraz, väčšina z nich žije doteraz,*

niektorí už zosnuli. Potom sa zjavil Jakubovi a potom všetkým apoštolom a poslednému zo všetkých ako nedochôdcaťu, zjavil sa aj mne (1 Kor 15, 3 - 8). Po stáročia sa tí, čo sa pripravovali na krst (katechumeni) museli učiť naspamäť tieto pravdy, ktoré sú základom kresťanstva. Prvotná Cirkev si celkom isto uchovávala a aktualizovala zoznam žijúcich z tých päťsto ľudí, ktorí sa stretli so Zmŕtvychvstalým.

Viera Prvotného spoločenstva veriacich je založená na svedectve konkrétnych ľudí, ktorých kresťania poznali a väčšina ktorých ešte žila medzi nimi. Takými svedkami Kristovho zmŕtvychvstania

sú predovšetkým Peter a Dvanásť, no nielen oni: Pavol jasne hovorí „o vyše päťsto ľudí, ktorým sa Ježiš zjavil naraz a okrem toho ešte Jakubovi a všetkým apoštolom“. Prví hlásatelia evanjelia odovzdávali ako prvú a a najdôležitejšiu pravdu to, že Ježiš Kristus bol ukrižovaný, zomrel, jeho telo uložili do hrobu a tretieho dňa vstal z mŕtvych, a dodávali: „A my sme toho svedkami“ (porov. Sk 2, 32; 3, 15). To bolo najdôležitejšie posolstvo, lebo zmŕtvychvstanie Ježiša Krista je definitívnym potvrdením toho, že Ježiš ako skutočný človek je zároveň skutočný Boh, náš Spasiteľ.

Pravda o Ježišom zmŕtvychvstani

sa od samého začiatku ohlasovania odovzdáva z pokolenia na pokolenie. Naša viera sa opiera o svedectvo tých ktorí boli svedkami zmŕtvychvstania. Keď človek uverí, že Ježiš vstal z mŕtvych, prijme sviatosť krstu, nadviaže s ním kontakt prostredníctvom vytrvalej a každodennej modlitby a v sviatosťiach pokánia a Eucharistie, zakúsi už tu na zemi radosť zmŕtvychvstania a bude mať podiel na poslednom víťazstve Krista nad hriechom, satanom a smrťou.

Podľa: Historická skutočnosť Ježišovho zmŕtvychvstania (Sväto č. 16/2014) preložila a pripravila X. Duchoňová

MODLITBA PÁNA

V utorkových katechézach na svätých omšiach s účasťou mládeže sa pán kaplán v pôstnom období zamýšľal nad Modlitbou Pána. Vďaka mu za to! Veď každý veriaci katolík sa denne obracia (aspoň by sa mal obracať) na nebeského Otca práve slovami modlitby, ktorú nás naučil sám Ježiš, Boží Syn. Kým sa zamyslíme nad ďalšími prosbami v tejto modlitbe, považujme nad tým, koľkokrát ju odriekame nesústreďene, len ústami, nie srdcom. Preto ešte raz vďaka pánu kaplánovi za tieto zamyslenia. V nasledujúcich číslach budeme uverejňovať pokračovania.

Posväť sa meno tvoje

Táto prosba v Modlitbe Pána nám pripomína druhé Božie prikázanie - *nevezmeš Božie meno nadarmo. Čo to je to Božie meno?* V tomto momente si môžeme predstaviť obraz Mojžiša, ako komunikuje s Bohom v horiacom kre. A tento Boh ho posielal do Egypta, aby vyslobodil Izraelský národ. Má v Božom mene žiadať faraóna, aby prepustil jeho ľud. Vo vtedajšom svete však bolo veľa bohov, preto sa Mojžiš pýta, aké je jeho meno, meno Boha, ktorý sa vo vzťahu k ostatným vyznačuje osobitnou autoritou? Keď ich je tak veľa, aby vedeli o koho ide.

Ale Boh, keďže je len jeden - nemôže do toho sveta vymyslených bohov vstúpiť ako jeden z mnohých, nemôže mať meno s medzami nich. Božia odpoveď je teda zároveň odpoveďou na Mojžišovu otázku, ale zároveň aj vyhnutím sa odpovede. Hovorí o sebe jednoducho: *Ja som, ktorý som*. On jediný naozaj v pravom slova zmysle JE. Preto bolo správne, že sa Božie meno - posvätný tetragram *YHWH* - v Izraeli nikdy nevyslovovalo a nevedelo na jedno z mien bohov.

A čo to znamená meno?

Meno vytvára možnosť oslovenia, zavolania. Aby sme nekričali po sebe: „Hej ty tam...“ Dáva možnosť vytvoriť vzťah. Boh vytvára medzi nami a ním vzťah - možnosť, aby sme ho mohli osloviť, zavolať. To však znamená, že sa istým spôsobom vydáva do nášho ľudského sveta. Stal sa osloviteľným, ale tým zároveň aj zraniteľným. Berie na seba riziko vzťahu - spolubytia (života) s nami. A keď sa pozrieme na Ježišovu veľkňazskú modlitbu (Jn 17,6), Ježiš hovorí: *Zjavil som tvoje meno ľuďom*. Odhaľuje a ešte viac približuje Božie meno, teda tajomstvo

Boha.. To čo sa začalo pri horiacom kre, z ktorého k Mojžišovi Boh prehovoril, završuje sa teraz v Ježišovi a v „horiacom“ kre križa. Vo svojom Synovi, ktorý sa stal človekom, Boh sa teraz stal skutočne osloviteľným - veľmi konkrétne. Patrí dokonca do nášho sveta, naozaj sa vydal do našich rúk.

Z tohto teraz uvidíme, čo znamená prosba v Modlitbe Pána o to, aby sa posvätilo Božie meno. A keďže Božie meno už poznáme, môže byť aj zneužitá, a tak môže byť poškrvrnený sám Boh. Čím je nám Boh bližšie, tým viac ho naše zneužitie - a teda zneužitie jeho mena - môže urobiť dokonca nerozpoznaiteľným pre druhých. K tomu poznamenáva Martin Buber, že pri všetkých hanebných zneužitíach, ktoré boli spáchané v Božom mene, nás môže prejsť chuť osloviť ho. My sami ho zneučujeme, my kresťania ho robíme nerozpoznaiteľným v tomto svete, zlý vzor nášho života... Tak niektorí povedia: „Keby bol Boh, nedovolil by, aby sa v jeho mene vraždilo a dialo zlo... Ale veď on to nikomu nekázať robiť. Takto sa práve znesväcovalo jeho meno. Mali by sme sa teda znova pokúsiť s veľkou úctou pozbierať črepiny pošpineného Božieho mena a očistiť ich. My sami to však nedokážeme, môžeme iba jeho prosíť, aby na tomto svete nedal zhasnúť svetlu svojho mena. A táto prosba v „jeho“ modlitbe - *posväť sa meno tvoje* -, znamená, že on sám sa má ujať posvätenia svojho mena. Táto prosba je iste aj pre každého z nás veľkým spytovaním svedomia: **Ako ja zaobchádzam s Božím menom? Stojím v bázní pred nepochopiteľným spôsobom jeho blízkosti k nám, jeho prítomnosťou v Eucharistii. Starám sa o to, aby sväté spolubytie Boha s nami ho nezhadzovalo do**

špiny, ale aby nás pozdvihovalo k jeho čistote a svätosti?

Príď kráľovstvo tvoje

Pri prosbe o príchod Božieho kráľovstva by sme si mohli zopakovať všetko o Božom kráľovstve, čo sme si hovorili na utorkových katechézach o Ježišovi, ale vyberieme len to najpodstatnejšie:

Božie kráľovstvo znamená Božiu vládu. Chceme, aby Boh vládol v našich životoch a chceme počuť jeho slová a plniť ich. O toto prosíme.

Ježišovo kráľovstvo, je kráľovstvo lásky, pokoja, odpustenia, spravodlivosti...

Prosbou o príchod Božieho kráľovstva predovšetkým vyznávame Boží prímat. Kde niet totiž jeho nemôže byť ani nič dobré. Kde sa nehľadá na Boha, upadá človek a aj svet s ním.

V tomto zmysle nám Pán hovorí: Hľadajte najprv Božie kráľovstvo a jeho spravodlivosť a toto všetko (ostatné) dostanete navyše (Mt 6, 33). Tieto slová určujú prioritu ľudského konania.

Prosba - príď tvoje kráľovstvo - pozor! - nie naše pokusy o zem blahobytu... beztriednu spoločnosť... (videli sme výsledky), nás chce Pán priviesť k takémuto uvažovaniu, k takému poriadku, aby vládol Boh a hodnoty jeho kráľovstva, a nie my a naše predstavy.

Buď vôľa tvoja, ako v nebi, tak i na zemi

Z tejto prosby je zrejmé, že v prvom rade existuje nejaká Božia vôľa s nami (niečo čo chce Boh od nás) a my by sme sa mali snažiť spoznávať túto jeho vôľu a uskutočňovať ju - mala by byť meradlom pre našu vôľu. To, čo chce on, by sme sa mali učiť chcieť aj my. O to vlastne v tejto prosbe v modlitbe Otca nás prosíme. Hovoríme, aby sa i tu na zemi plnila jeho vôľa tak, ako ju všetci plnia v nebi. Veď charakteristikou neba je práve to, že sa tam nevyhnutne plní Božia vôľa. Alebo inými slovami - iný pohľad, kde sa deje Božia vôľa - tam je nebo! Teda z toho vyplýva, že už aj tu na zemi, ak plníme Božiu vôľu, môžeme zakúšať nebo.

Čo je to však tá Božia vôľa?

Ako ju spoznáваме? A ako ju môžeme uskutočňovať? Sväté písmo vychádza z toho, že človek vo svojom najhlbšom vnútri o Božej vôli vie práve cez svedomie. (Iste vieme, že svedomie môže byť veľmi deformované...) A dejinami ľudstva sa dosť zdeformovalo vedomie zla a dobra. Preto nám Boh prichádza na pomoc – prehovoril k nám, keď nám dal jasnú pomôcku na rozlíšenie dobra a zla v desatore – a práve tento jeho vonkajší hlas, vstup do dejín, prihovorení sa človeku – má pomôcť nášmu vnútru rozlišovať. Je to pomôcka pre nás, ako poznať jeho vôľu. Desatoro je zároveň určitým výkladom pravdy o našom bytí, o našom živote a oslobodzuje nás od sebazničenia klamstvom.

Vzor plnenia vôle Nebeského Otca vidíme v Ježišovi – pozrime na jeho zápas na Olivovej hore: *Otče môj, ak je možné, nech ma minie tento kalich, no nie ako ja chcem, ale ako ty.* Nech sa stane tvoja vôľa: sú to slová aj zo Žalmu 40: *Hľa, prichádzam, aby som plnil tvoju vôľu.*

Tažoba našej vlastnej vôle nás stále sťahuje preč od Božej vôle, robí z nás iba „zem“. On nás však chce dvíhať hore k sebe, do seba – aby sme zakusovali alebo práve tým, že ho poslúchame. Kde vládne on, je nebo, je jeho kráľovstvo.

Chlieb náš každodenný daj nám dnes...

V tejto prosbe z modlitby Otčenáš môžeme vidieť, že Boh vie aj o našich ľudských potrebách. On, ktorý síce hovorí učeníkom: *Nebudte ustarostení o svoj život, čo budete jesť...* (Mt 6, 25), nás predsa len pozýva, aby sme sa modlili za svoju poživenu a aby sme tak našu starosť preniesli aj na Boha.

Chlieb je plodom zeme a práce ľudských rúk – no zem neprinesie úrodu, ak zhora nedostáva dažď a slnko. A práve toto dáva Boh – to my nevieme ovládať, nie je to v našich rukách – a to je preto, aby sme si uvedomili, že živobytie si nedávame len s pomocou svojich vlastných síl – prácou našich rúk. Potrebná je súhra: Boh požehnáva prácu našich rúk. Všimnime si, že je tu reč o „našom“ chlebe (chlieb náš, nie môj) – nikto by nemal teda pri jedle myslieť iba na seba. Modlíme sa aj za chlieb pre ostatných, aby im nechýbal – a mnohým

chýba... (**Čo s tým robí Boh?** – stvoril teba i mňa... otázka teda znie: **Čo robím ja**, aby mojim bratom a sestram chlieb nechýbal?). Samozrejme, že **v tejto prosbe o chlieb už dávno cirkevní otcovia videli skrytý symbol eucharistického chleba – svätého prijímania.** To je pravý, živý chlieb. Kto je len pokrm pozemský – obyčajný chlieb – iste raz zomrie – tento pokrm nie je schopný zabezpečiť nám nesmrteľnosť, ale Kristus nám dáva pokrm, ktorý je pre večný život – ako hovorí – *Chlieb, ktorý vám dám, je moje telo..., aby tí, čo ho budú jesť, mali život večný.* V Eucharistii – vo sv. prijímaní sa nám dáva Kristus prijímať ako zárodok nesmrteľnosti. Uvedomujeme si, bratia a sestry, aký vznešený pokrm prijímame? Že v Eucharistii nám Boh dovoľuje dotknúť sa ho? Celkom sa nám dáva do rúk a celkom nám teda prejavuje dôveru, dôveruje nám, že ho neznevážime... Čo všetko naozaj môžeme urobiť s takým bezmocným Bohom? (Stojí za to pospytovať si svedomie – aký je môj vzťah ku Kristovi prítomnému v Eucharistii – túžim vôbec po tom, aby som sa ho dotkol – prijal ho čo najčastejšie? Či stačí mi párkrát do roka? Prihovorím sa mu, keď ho prijmem, alebo si ani nevšimnem, že Kristus je pri mne? Pamätáte sa ešte na deň vášho prvého sv. prijímania, keď ste sa prvýkrát dotkli tohto najväčšieho tajomstva, ktoré Cirkev tak úzkostlivo stráži dvetisíc rokov? Poklad Boha, ktorý prebýva medzi nami?)

Vieme, že **v ťažkom hriechu sa nesmieme dotknúť Boha – nesmieme ísť na sväté prijímanie**, nemôžeme predsa Boha, ktorý je absolútnou svätosťou a dobrotou, nasťahovať do nášho srdca, ktoré by bolo zapratané ťažkými hriechmi. Preto je potrebné najprv ho očistiť svätou spoveďou, a to vlastne je opäť iba Boh, ktorý si poutpraje naše srdce, aby doň mohol prísť... a s tým súvisí ďalšia časť modlitby Otčenáš.

Odpusť nám naše viny, ako i my odpúšťame svojim vinnikom

Táto prosba teda predpokladá svet, v ktorom existuje vina, hriech – hriech človeka proti sebe, druhému a proti Bohu. Prekonanie viny je dosť dôležitým problémom každej ľudskej existencie. A čo väčšinu ľudí asi dosť ťaží, je práve otázka hriechu, zbavenia sa viny – a po-

tom otázka smrti. Boh nám však ponúka na tieto kľúčové otázky celkom uspokojivé odpovede – na smrť zmŕtvychvstanie, na hriech odpustenie.

Vieme, že v logickom poriadku vina volá po odplate, ale tak by sa vytvorila reťaz previnení, a kedy by nastal koniec? Nikdy? **Vinu teda možno premôcť iba odpustením, nie odplatou.** Odpustenie však môže preniknúť a stať sa účinným len v tom, kto sám odpúšťa. V evanjeliách nájdeme: *Keď prinášaš dar na oltár a tam si spomenieš, že tvoj brat má niečo proti tebe, nechaj svoj dar tam a chod sa najprv zmieriť so svojim bratom, až potom príď* (Mt 5, 23). **Človek teda nemôže predstúpiť pred Boha a prosiť o odpustenie pre seba, ak nie je zmierený so svojim bratom alebo sa s ním aspoň zmieriť nechce.**

Treba mať na pamäti, že to Boh bol prvý, ktorý k nám vykročil, aby nás zmieril so sebou. On je prvý iniciátor nášho zmierenia. My sa mu stavíme na odpor – hrešíme a on prvý prichádza s ponukou odpustenia. Ba dokonca akoby žobre o to, aby sme mu dovolili odpustiť nám. Kde to môžeme vidieť? Pri poslednej večeri. Skôr ako apoštolom daroval Eucharistiu, kľakol si pred nimi a umyl im nohy. Čo to značí? Veru silná káva! Boh, ktorý nemá problém kľaknúť si pred človeka, aby ho zmieril so sebou, aby sa stal jeho sluhom, aby mu pri tom symbolickým umytí nôh naznačil, že sa chce stať sluhom človeka, a to až do tej miery, že je ochotný odpustiť mu všetky hriechy a obetovať za neho svoj život. Vieme si to predstaviť – Boh, ktorý kľučí predom mnou? A je na mne či jeho službu zmierenia, odpustenia prijmem, alebo ho odkopnem.

Z tohto, čo som spomenul, ako aj z podobenstva o nemilosrdnom sluhovi vieme, že to, čo potom máme odpustiť my našim vinnikom – je často iba nepatrnou čiastkou voči добрote Boha, ktorý odpúšťa nám. On nám odpúšťa vždy a všetko, ak, samozrejme, úprimne ľutujeme – a to je vlastne podmienka aj pre odpustenie druhým. Je potrebné, aby prejavili ľútosť – odpustenie sa nedá vtisnúť nasilu. No z našej strany je potrebné mať vždy otvorené srdce pre zmierenie. Nech nám v tom Pán pomáha.

Martin Majda
v utorkových katechézach pre mladých

NEUSTÁLE AKTUÁLNA OTÁZKA

Nanebovstúpením Pána sme skončili veľkonočné obdobie a pripravujeme sa na slávnosť zoslania Svätého Ducha. No otázka Viery v zmŕtvychvstanie i otázka viery ako takej je neustále aktuálna, najmä v súčasnom období, keď podľa skutočností a prognóz na Slovensku ubúda veriacich kresťanov a onedlho sa staneme misijnou krajinou (porov. František Vnuk, *Kultúra* 10/2114). Zamyslime sa preto spolu s autorom článku Viera (Svetlo 16/2014) nad tým, čo je vlastne viera v náboženskom zmysle. Táto otázka nás spočiatku môže privádzať do rozpakov. A odpoveď je o to ťažšia, že vzbudzuje dojem nejakého mystéria – tajomstva. Vysvetlenie nájdene vo Svätom písme a v Tradícii.

Všetci v podstate vieme, že slovo *viera* v náboženskom zmysle zahŕňa vzťah človeka k Bohu, teda, že v Boha veríme. A možno vieme, že viera spo-

lu s nádejou a láskou patria k trom božským čnostiam, teda k čnostiam, ktoré sa nazývajú božské, lebo sú potrebné na spásu. Katechizmus Katolíckej Cirkvi,

učí, že: *Viera je odpoveď človeka Bohu, ktorý sa človeku zjavuje a dáva, a súčasne mu prináša prehojné svetlo pri hľadaní posledného zmyslu života* (KKC 26). Tak

veríme v Boha a všetko, čo nám povedal a zjavil. A čo nám svätá Cirkev predkladá veriť. Pretože Boh je pravda sama (porov. KKK 1814).

Človek od začiatku svojho bytia poznal Boha prostredníctvom jeho diela a v tomto zmysle bol vždy veriacou bytosťou. Aby svoje hľadanie Stvoriteľa vyjadril, obracal sa na neho rozličnými spôsobmi: v modlitbe a meditácii, ale aj obetami a bohoslužbami vrátane obetovania potravín a rozličných predmetov. Ale vďaka slobode, ktorú človek dostal, nekoná len dobro, ale je vystavený rozličným pokušeniam, a tie ho vedú k tomu, že akceptuje zlo, ignoruje neustále volanie „zhora“ a vzpiera sa Bohu. Môže sa stať, že sa klania falošným bohom: peniazom, sexualite, úspechu a aj sám sebe.

Prvá kniha Starého zákona – *Genезis* – sa začína slovami: *Na počiatku stvoril Boh nebo i zem.* V knihe *Exodus*, ktorá hovorí o oslobodení Izraelitov z otroctva v Egypte, Boh povedal Mojžišovi: *Som, ktorý som... Tak povieš Izraelitom: Ten, ktorý ma poslal... To je moje meno a tak ma budú volať všetky pokolenia* (porov. Ex 3, 14 – 15 a pozri aj toto číslo: str: 4) Proroci zvestujú záchranu Božieho ľudu jeho očistenie od všetkých neverností a sprásu pre všetky národy.

Keď izraeliti dodržiavali *Desatoro*, verili v pravého Boha, ktorý sa im prostredníctvom Mojžiša dal lepšie poznať, mohli sa tešiť zo šťastnejšej a pokojnejšej epochy; keď sa však od svojej viery odvrátili, neprekonalí útoky nepriateľov, trápil ich „hladomor“ a sprevádzali ich trápenia všetkého druhu.

V Novom zákone sa Boh zjavuje jasnejšie a učí ľudí lepšie ho poznať, viac ho milovať. Sme si my kresťania vedomí toho, ako sme privilegovaní? Boh, ktorý sa zdal neuchopiteľný, sa v svojom Synovi stáva človekom, žije a trpí ako my všetci a dokonca ide tak ďaleko, že za nás hriešnikov dáva svoj život. Jeho život a jeho učenie apoštoli zaznamenali, vysvetľovali a pomocou Svätého Ducha šírili. Kristovo poslanstvo a poslanstvo o Kristovi šírili ústne, zaznamenávali písomne v knihách Nového zákona a zhrnuli do Vyznania viery, ktoré sa začína

slovami: *Verím v Boha, Otca všemohúceho, stvoriteľa neba i zeme.*

Neskôr Cirkev prostredníctvom Petrových nástupcov a koncilov obsah viery dôkladne vysvetľuje, lebo nie všetko je zrozumiteľné. Ľuďom treba zjavenie vysvetľovať, nemožno to nechať len na to, čo vychádza z ľudského rozumu, „lebo je potrebné, aby sa s určitou istotou bez prímiesi bludu vysvetľovalo súčasnému ľudskému pokoleniu chápanie toho, čo je ľudskému rozumu v otázke náboženstva a mravov nedostupné“ (porov. 1. vatikánsky koncil v r. 1870).

Treba tiež zdôrazniť, že kresťanská viera nie je len osobný, akt, ktorý nás s Bohom spája, ale vyžaduje si aj lásku k bližným. Apoštol Peter hovorí, že je dôležité mať vieru, ktorá sa prejavuje láskou. Viera musí byť živá a musí zaplňovať. **Nikdy nesmieme zabudnúť, že ako pokrstení a pobirmovaní máme Boha verejne vyznávať, lebo aj to je naša úloha. Všade tam, kde sa nachádzame sa máme pokúsiť „doniesť“ Boha ostatným.** Toho budeme schopní len vtedy, ak my sami budeme žiť podľa Božích prikázaní a učenia Cirkvi a necháme sa inšpirovať tisícami svedkov, ktorí sa s Kristom stretli osobne, ale aj tými, ktorí podobne ako my ho sami nikdy nestretli. Myslime na Abraháma, ktorý vo svojej viere išiel až tak ďaleko, že bol pripravený na Božie slovo obetovať vlastného syna Izáka. Myslime na Pannu Máriu, ktorá uverila neveriteľnému posolstvu archanjela Gabriela, že skrze Ducha Svätého počne a porodí Božieho Syna. A myslime aj na apoštolov a mnohých mučeníkov, ktorí pre svoju vieru obetovali svoj život.

Svoje uvažovanie o tom, čo je viera, z ktorého sme vybrali tieto myšlienky, autor *Marcel Farine* v príspevku uverejnenom v *Schweizerisches Katolisches Sontagsblatt* 4/2014 a v preklade Svätlo č. 16/2014 dopĺňa príkladmi viery tých, čo osobne stretli Ježiša – Jaira a uzdravenie jeho dcéry, ženy trpiacej na krvotok... Aká radostná správa, hovorí autor článku: Aké strhujúce príbehy, ktoré naznačujú, čo nás čaká, ak budeme verejne vyznávať svoju vieru a túto úvahu končí modlitbou, ktorú odporúča aj nám: *Môj Bože, pevne verím všetko, čo tvoja svätá*

Cirkev učí a prikazuje, lebo ty si to zjavil a nemôžeš sa mýliť a ani klamať. Preklad z originálu -tk-

A čo k tomu dodať?

Dňa 20. 5. 2014 uverejnila TK KBS správu, že **štyridsaťjeden zákonov v Európe obmedzí kresťanov v praktizovaní viery**, že: „prejavu netolerancie a nenávisť voči kresťanom v Európe sú všeobecným javom. Niet dňa, kedy by vo Francúzsku alebo v Nemecku nedochádzalo k profanácii kresťanských posvätných miest. Na nie veľkom belgickom území zaznamenáva polícia incidenty tohto druhu každé dva až tri dni. Uvádza to správa viedenského Observatória netolerancie a diskriminácie voči kresťanom v Európe. Výročná správa za minulý rok cituje ako príklad 241 zdokumentovaných prípadov netolerancie. V 133 prípadoch ide o prejavu vandalizmu. Podľa autorov správy sú incidenty tohto druhu veľmi rozšírené. Získať presné štatistiky však nie je ľahké, pretože vo väčšine európskych krajín polícia antikresťanské motivácie činov nešpecifikuje. Protikresťanské postoje prenikajú aj do politiky a legislatívy.

Vlani bolo v Európe schválených 41 zákonov, ktoré obmedzujú kresťanov v náboženskej praxi. Ide napríklad o zákony týkajúce sa výhrady svedomia, slobody slova a zhromažďovania či rozhodovania o výchove vlastných detí.“

Ak k tomu prirátame akcie GENDER politiky, množstvo kresťanov ohrozených priamo na živote pre svoju vieru, počet zavraždených kňazov, musíme si uvedomiť, že ak Ježišove slová: *Prenasledovali mňa, budú aj vás* stále platia. Napriek tomu neváhajme vyznať svoju vieru a podľa nej aj žiť a dožadovať sa svojich práv. Ježiš je verný vo svojich sľuboch: *Ani oko nevidelo...*

A ešte jedna prosba k mladým, **najmä k tým, čo na Veľkú noc prijali krst, k tým, čo pristúpili po prvýkrát k Eucharistii a k tým, čo pre niekoľkými dňami prijali v našom chráme sviatost kresťanskej dospelosti, birmovku: Urobili ste vážne rozhodnutie, žiť plným životom kresťana katolíka. Je to veľký a celoživotný záväzok, nedovoľte, aby bol formalitou.**

Pripravila X. Duchoňová

NAŠA FARSKÁ UNIVERZITA

Sv. Ján Pavol II. a jeho úcta k solúnskym bratom – cesta ekumenizmu

Dokončenie z predchádzajúceho čísla:

Svätorečenie pápeža Jána Pavla II. prinieslo veľkú radosť nielen príslušníkom slovanských národov, ale aj celému svetu, lebo naozaj bol milovaným pápežom. Slovanské národy si k nemu vytvorili osobitný vzťah aj cez skutočnosť budovania nového rozmeru úcty k solúnskym apoštolom sv. Cyrilovi a Metodovi. Málokto mohol tušiť, keď Boží služobník Pavol VI. 24. októbra 1964 listom *Pacis nuntius* ustanovil sv. Benedikta za hlavného patróna celej Európy, že jeho nástupca Ján Pavol II. tento titul potvrdí a 31. decembra 1980 k nemu za patrónov Európy pripoji aj svätých Cyrila a Metoda.

Týmito slovami sme v predchádzajúcom čísle začali túto úvahu. Jej prvú časť sme dokončili slovami: „Cyrila a Metoda teda v Ríme prijal s pocami najvyšší veľkňaz a Rímska cirkev,

od ktorých dostali schválenie a podporu pre svoje apoštolské dielo, a to aj s používaním slovanského jazyka pri posvätnnej liturgii, čo bolo novum, ktorému na Západe niektorí kládli odpor.

V Meste (v Ríme) završil Cyril svoj život (dňa 14. februára 869), a tu ho pochovali v Bazilike sv. Klementa. Metoda však najvyšší veľkňaz ustanovil za arcibiskupa starobylej sirmijskej stolice a poslal

ho na Moravu, aby tam pokračoval svojou prozreteľnosťou v už začatom apoštolskom diele.

„A Metod svoje poslanie vykonával naozaj s najväčšou usilovnosťou a odvahou spolu so svojimi žiakmi uprostred svojho ľudu až do konca svojho života (6. apríla 885)“. Ján Pavol II. potom zdôvodnil svoje rozhodnutie pripojiť svätcov k sv. Benediktovi ako patrónov Európy. „Pred sto rokmi najvyšší veľkňaz Lev XIII. encyklikou *Grande munus* pripomenul celej Cirkvi nehynúce zásluhy svätých Cyrila a Metoda pri evanjelizácii Slovanov. Keďže v tomto roku Cirkev oslavuje aj 1 500. výročie narodenia svätého Benedikta, ktorého môj predchodca Pavol VI. roku 1964 vyhlásil za patróna Európy, stalo sa zjavným faktom to, že jeho ochrana Európy bude ešte väčšmi zvýraznená, keď sa k veľkému dielu tohto patriarchu Západu, pripoja aj mimoriadne zásluhy bratov Cyrila a Metoda. Na podporu tohto faktu sa prihovára aj mnoho iných dôvodov historického rázu, nech už plynú z minulosti alebo zo súčasného obdobia, majú však svoj základ tak teologický, ako aj ekleziálny, a nakoniec aj literárny v dejinách nášho európskeho svetadielu.

A preto, ešte skôr, než sa ukončí tento rok venovaný osobitnej spomienke na svätého Benedikta, prajem si, aby pri príležitosti 100. výročia encykliky Leva XIII. boli týmto listom zvýraznené dôvody vyhlásenia svätých Cyrila a Metoda za spolupatrónov Európy. Európa totiž, ak sa na ňu pozeráme z hľadiska zemepisného, je takpovediac plodom spolupôsobenia dvoch živých prúdov kresťanskej tradície; k nim sa družia aj dve rôzne, ale zároveň hlboko sa navzájom doplnujúce formy kultúry. Svätý Benedikt, ktorý svojou autoritou zasiahol nielen Európu, predovšetkým západnú a strednú, ale potom prostredníctvom benediktínskych stredísk prenikol aj do ostatných svetadielov, a tak predstavuje akoby hlavu onoho prúdu vychádzajúceho z Ríma od nástupcov teje Petrovej katedry. Pri svätých solúnskych bratoch vystupuje do popredia najprv prínos starovekej gréckej múdrosti, a potom význam vplyvu, aký mala carihradská cirkev a východné tradície, ktoré tak hlboko prenikli do nábožnosti a kultúry národov a národnosti vo východnej časti európskeho svetadielu“. V závere listu pápež vyjadruje potešenie nad sľubne sa rozvíjajúcim dialógom medzi cirkvami a zároveň aj nádej, že toto je cesta, ktorá vedie k rozvoju sveta a Cirkvi. „Dnes teda po toľkých stáročiach roztržiek medzi našimi cirkvami, medzi Východom a Západom, Rímom a Carihradom, keď už boli uskutočnené rozhodné kroky nasmerované k plnému spoločenstvu zjednotenia počínajúc Druhým vatikánskym koncilom, ukazuje sa, že vyhlásenie svätých Cyrila a Metoda za spolupatrónov Európy spolu s Benediktom úplne zodpovedá znakom našich čias.

Zvláštnosťou toho je, že sa tak stane v roku, v ktorom obidve cirkvi, Ka-

tolická i Právoslávna, vstúpili do rozhodujúceho obdobia dialógu po jeho otvorení na ostrove Patmos spájaným podľa tradície so svätým Jánom apoštolom a evanjelistom. Nech aj toto vyhlásenie smeruje k tomu, aby sa tieto časy stali pamätihodnou skutočnosťou pre budúcnosť. Toto vyhlásenie chce byť aj pre ľudí našich čias svedectvom výsostného záujmu ohlasovania evanjelia, ktoré zveril cirkvám Ježiš Kristus, pre ktorého sa títo bratia, apoštoli Slovanov, namáhali celý svoj život. Ohlasovanie evanjelia sa stalo cestou a nástrojom vzájomného poznania a jednoty medzi rozličnými národmi rodiacej sa Európy a utvorilo dnešnej Európe spoločné duchovné a kultúrne dedičstvo. Kiežby potom vďaka najlaskavejšiemu milosrdenstvu Najsvätejšej Trojice na príhovor Božej Matky a všetkých svätých zaniklo to, čo rozdeľuje Cirkev, národy i krajiny; rozdiely vo formách, tradíciách a kultúrach nech sú dokladom vzájomnej komplementárnosti, a toho, že sa spoločné bohatstvo navzájom doplnia. Nech vedomie tohto duchovného bohatstva, ktoré rozdielnym spôsobom prešlo do dedičstva jednotlivých národov európskeho svetadielu, pomôže, aby naše časy vytrvali vo vzájomnej úcte voči spravodlivým právam iných národov a pomohli hľadať mier. Aby neprestala potreba napomáhať spoločné dobro celého ľudstva a budúcnosti človeka na celej zemi. Preto, na základe istého poznania a zrelej úvahy, plnosťou apoštolskej moci ustanovujem a na večné časy vyhlasujem týmto listom svätých Cyrila a Metoda za nebeských spolupatrónov celej Európy so všetkými liturgickými poctami a privilégiami, ktoré podľa práva patria hlavným patrónom miest. Pokoj ľuďom dobrej vôle!

Dané v Ríme u svätého Petra pod Rybárskym prsteňom dňa 31. mesiaca decembra roku 1980, v treťom roku Nášho pontifikátu. Ján Pavol II.“

Na základe malej analýzy môžeme konštatovať, že spomínaný list dnes už svätého Jána Pavla II. je stále aktuálny a ukazuje, akou cestou sa má uberať praktický ekumenizmus aj dnes: misia, obeta, jednota v Cirkvi, poslušnosť a oddanosť, vernosť liturgii a právu.

Pripravil Daniel Dian

(podklady JUDÁK, V., LIBA, P.: *Od Petrovho stolca k Veľkej Morave*. Trnava SSV 2012. ŽIRA, J. K.: *Pápeži v dejinách cyrilo-metodskej misie a tradície*. In: *Duchovný pastier*. Trnava SSV 2013 - 2014.)

Farská knižnica informuje

Musím priznať, že pôvodne som chcela písať o inej knihe, ale tento príbeh ma dostal. Prečítala som ho na jedno otvorenie, a keď som knihu zatvorila, vedela som, že sa s Vami o ňu iste podelím.

Je to životopis jednej mladej Talianky, no nielen jej, lebo je to príbeh jej manželstva, detí, ale aj jej rodičov, priateľov

a známych, ktorí sa podieľali na jej krásnom svedectve života s Ježišom.

Publikácia autorov **Simona Troisiho a Cristiny Paccinovej - Chiara Corbella Petrillo, narodili sme sa a už nikdy nezomrieme (Lúč, vydavateľské družstvo Bratislava, 2014, 172 s.)** je úžasná svedectvo o 28-ročnej Chiare, o jej obrovskej viere a dôvere, že napriek všetkému čo nás v živote postretnie, sme milované Božie deti a Boh od nás vyžaduje náš súhlas s jeho plánmi. V podstate obyčajné mladé žieňa hľadajúce si svoje miesto pod slnkom sa v osemnástich rokoch zhodou okolností v Medžugorji zoznámila s 23-ročným krajanom Enricom. Zaľúbili sa do seba a ch priateľstvo prešlo mnohými búrkami. Viackrát sa aj rozišli, ale to všetko bola príprava na ich spoločný život, ktorý bude sice krátky, ale o to intenzívnejší. Svätosť manželstva prijali po šiestich rokoch vzájomného spoznávania sa v roku 2008 v Ríme. Čoskoro po svadbe im Pán požehnal dieťaťko. Mali veľkú radosť, aj keď ich pôvodné časové predstavy a plány boli Božím požehnaním mierne posunuté. Po niekoľko mesačnej gravidite na základe ultrazvukového vyšetrenia boli konfrontovaní so skutočnosťou, že ich dieťaťko je veľmi vážne postihnuté a že toto postihnutie nie je zlučiteľné so životom. Napriek úžasnej bolesti povedali Bohu áno. Narodila sa Mária Grazia Letizia, žila len pol hodinu, ale aj tá polhodina bola naplnená veľkou lás-

(Dokončenie na s. 8)

(Dokončenie zo s. 1)

zvoni chrám, chrám Máriin, / svoju chválu chvál. / Zvoni v Kvetnom údolí, / z tisíc hrdiel hlaholi: / Sláva Ti, náš Kráľ!... predsa v Tvojom údolí / bôľ už s Tebou nebolí, / s Tebou tichne žiaľ. / Zbav nás všetkých našich vín, / zlobou z duší vzdial, / aby k Matke do výšin / raz i nás si vzal! / z všetkých slz a údolí / veď nás k nej, kde hlaholí / VEČNÝ BLUMENTÁL!“ Ako vidíme z týchto ukážok, svoj vrúcny vzťah k viere vyjadruje Viliam Turčány aj láskou k chrámu a k Panne Márii. Keďže sme v Roku Sedembolestnej, rád by som naznačil na záver s myšlienkami z básne *Stanica Šaštín - Stráže*, na akú tému, ak Pán Boh dá, budem koncentrovať našu pozornosť po júlovom intermezze: „V krížoch i krážoch, / pri každej tiaži, / všade je s nami späť: / v Šaštine - Strážoch / navždy nás stráží / po všetkých kútoch sveta / Matička svätá. / Sveta sa bojím / či cezeň dôjdem / do túženeho cieľa? / Nech len i Tvojím / je každý môj deň / a duša rozochvelá / Tvojou je celá!“

Nášmu farníkovi a veľkej osobnosti slovenskej literatúry, ozajstnému Majstrovi slova, prof. Turčánymu vyprosujem na príhovor Panny Márie dobré zdravie, inšpiráciu do ďalšej tvorby nielen vďaka jeho nadaniu, ale aj vanutiu Ducha Svätého, a nám všetkým v čase, keď sa blíži žiata, nech každé dobré slovo - Božie i ľudské, zasiate do našich srdc, stáva sa predzvesťou bohatej úrody.

Branislav Čaniga,
Váš blumentálsky farár

ÚRADNÉ HODINY NA FARSKOM ÚRADE

doobeda Po - Pi: 9,00 - 11,00 h; poobede Po - Št: 14,30 - 16,30 h; telefón (kancelária): 55 56 23 19, 0904 555 566; zaopatrovací mobil: 0948 313 363 (služi výlučne na zaopatrovanie chorých).

SVÄTÉ OMŠE

- **nedeľa a sviatky:** 6,00; 7,30; 9,00; 10,30; 12,00 (ak sviatok pripadá na sobotu, sv. omša o 12,00 h nie je); 16,30; 18,00 (maď.); 19,00 h; • **pracovný deň:** 5,45; 6,30; 16,30; 18,00 h, v sobotu popoludní len o 18,00 h; vo štvrtok o 18,00 h sv. omša v latinskom jazyku;
- **sviatok v pracovný deň:** 5,45; 6,30; 10,30; 16,30; 18,00; 19,00 h alebo podľa oznamov; • **deň pracovného pokoja, ktorý nie je cirkevne prikázaný sviatok:** ako v nedeľu; sv. omša o 18,00 h nie je. Počas školského roka: sv. omša pre mládež . . . . . utorok - 18,00 (spieva zbor Běčkari) sv. omša pre birmovancov piatok - 18,00 (spieva mládežnícky zbor) sv. omša pre deti . . . . . nedeľa - 10,30 (spieva mládežnícky zbor)

VYSLUHOVANIE SVIATOSTI ZMIERENIA

- vo **všedné dni** ráno pri sv. omši o 6,30 h, večer pri sv. omši o 16,30 h a pri sv. omši o 18,00 h • v **prvopiatočnom týždni** aj pri rannej sv. omši o 5,45 h (pondelok až piatok); vo štvrtok a piatok od 15,00 h • v **nedeľu dopoludnia** medzi sv. omšami (v prípade potreby aj počas sv. omše).

FATIMSKÁ SOBOTA

7. 6. po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h, teda asi o 7,15 h, kedy sa chceme stretnúť pri modlitbe posvätného ruženca.

VEČERADLO S PANNOU MÁRIOU

v sobotu 21. 6. ráno po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h.

ADORÁCIA

- v **stredú** po skončení sv. omše, ktorá začína o 6,30 h, s modlitbou sv. ruženca • vo **štvrtok** po skončení sv. omše, ktorá začína o 16,30 h; do 17,55 h.

KATECHÉZA

- **rodičov, ktorí žiadajú krst svojho dieťaťa**, každú stredu o 18,00 h. Účasť obidvoch rodičov je potrebná. Očakávame aj krstných rodičov. Nahlásiť krst dieťaťa a vyplniť krstný listok možno v ktorýkoľvek deň v úradných hodinách v kancelárii farského úradu. Potrebným dokladom je rodný list dieťaťa.
- **pred prijatím sviatosti manželstva** sa snúbenci stretnú dvakrát s kňazom, raz s psychológom a raz s lektormi prirodzeného plánovania rodičovstva. Stretnutia snúbencov sú v pondelky o 18,00 h - jednotlivé dátumy nájdete na farskej webovej stránke. Je vhodné zachovať poradie stretnutí. Treba sa hlásiť aspoň tri mesiace pred plánovaným termínom sobáša.

- **príprava birmovancov** prebieha v skupinových stretnutiach vo všedné dni na fare. V pondelky, utorok a stredy o 18,00 h a v štvrtky a piatky o 17,00 h na fare. Zvlášť pre birmovancov je sv. omša v každý piatok o 18,00 h.

KNIŽNICA SVÄTEJ KATARÍNY - BLUMENTÁL

v utorok od 15,30 do 17,00 h, v stredu od 9,00 do 11,00 h a vo štvrtok od 16,00 do 18,00 h.

PORADŇA

- **pre prirodzené plánovanie rodičovstva** (Billingsova): Št 17,00 - 19,00 h; potrebné je objednať sa na tel. č. 02/45 94 39 30;
- **sociálna:** Po 9,00 - 11,00 h;
- **právna:** v stredu 15,30 - 17,30 h, 1. a 3. štvrtok 9,00 - 11,00 h.

ŽENY ŽENÁM

sa stretá v prvý štvrtok od 14,00 do 16,00 h v miestnosti pre návštevníkov z katechézy.

ÚMYSEL APOŠTOLÁTU MODLITBY NA JÚN

Všeobecný:

Aby nezamestnaní dostali podporu a našli prácu, ktorú potrebujú pre dôstojný život.

Evanjelizačný:

Aby Európa znovu objavila svoje kresťanské korene vďaka svedectvu veriacich.

Úmysel KBS:

Aby novokňazi a diakoni Slovenska rástli v múdrosti a sile ohlasovania Kristovho kráľovstva a aby boli verní sľubom, ktoré potvrdili svojou vysviackou.

VÝZNAMNÉ LITURGICKÉ DNI

- 8. 6. **Nedeľa Zoslania Ducha Svätého - slávnosť**
- 15. 6. **Najsvätejšej Trojice - slávnosť**
- 19. 6. **Najsvätejšieho Kristovho tela a krvi - slávnosť**
- 23. 6. **Narodenie Svätého Jána Krstiteľa - slávnosť**
- 27. 6. **Najsvätejšieho Srdca Ježišovho - slávnosť**
- 28. 6. **Nepoškvrneného Srdca Panny Márie**
- 29. 6. **Nedeľa - Sv. Petra a Pavla, apoštolov - slávnosť**

OZNAMUJEME

- **litánie k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu** budú v Po - Pi po svätých omšiach o 6,30 a 16,30 h, v sobotu o 17,45 a v nedeľu po svätej omši o 16,30 h;
- **svätá omša z príležitosti rekollecie kňazov Bratislava - stred bude 2. júna o 9,00 h v našom chráme;**
- **omšové úmysly** na júl sa budú zapisovať v krstnej kaplnke v pondelok 2. júna od 16,00 h;
- **Najsvätejšieho tela a krvi Pána, prikázaný sviatok**, sväté omše budú o 5,45, 6,30, 9,00, 10,30, 16,30 (s procesiou) a 19,00 h;
- v **nedeľu 22. júna 2014** svätá omša na Primaciálnom námestí o 10,30 h. Predsedať jej bude bratislavský arcibiskup metropolitna Mons. Stanislav Zvolenský. Po skončení svätej omše bude **procesia s Oltárnou sviatosťou** z Primaciálneho námestia cez Kloboučnícku ulicu a námestie SNP ku kostolu farnosti Najsvätejšej Trojice, kde bude záverečné požehnanie. Všetkých srdečne pozývame. Zároveň pripomíname, že predpoludňajšie sväté omše na území Bratislavy majú byť ukončené do 10,00 h. Preto aj v našom kostole **sväté omše o 10,30 a 12,00 h nebudú;**
- **sväté omše na prikázaný sviatok svätých apoštolov Petra a Pavla** (sobota, 29. júna) budú o 5,45, 6,30, 9,00, 10,30, 16,30, 18,00 a 19,00 h.

(Dokončenie zo s. 7)

kou a prijatím. Jej pohreb bol pokojnou slávnosťou na oslavu Božej lásky. Viem, že pre mnohých z nás je to nepochopiteľné, ale čítajúc ďalej, je to len začiatok. Druhá gravidita priniesla pre manželov veľkú nádej na útechu, no ultrazvuk ukázal ešte komplikovanejší nález. Chiara a Enrico opäť povedali Bohu áno. Narodil sa Dávid Giovanni, ale rovnako ako jeho sestrička žil len niekoľko minút v náručí svojich rodičov.

Tretie tehotenstvo bolo plné očakávania a prebiehalo v poriadku. Dieťaťko, ktorému dali meno Francesco, bolo zdravé a dobre vyvinuté. Problém však nastal inde. Chiare diagnostikovali vysoko agresívny zhubný nádor jazyka, ktorý vyžadoval náročnú operačnú liečbu s následnou rádioterapiou a chemoterapiou, čo by iste ohrozilo dieťaťko. Rozhodnutie čakať s liečbou až po pôrode prinieslo pre Chiaru rozšírenie ochorenia do celého organizmu a následne smrť. Chiara svoje rozhodnutie neolutovala a celé obdobie jej choroby môžeme sledovať jej dozrievanie pre neho.

Úžasne svedectvo, pri ktorom mi tuhla krv v žilách a slzy sa mi kotúľali po tvári. Ďakujem, Chiara. A prosím oroduj za nás a našich onkologických pacientov. **Monika Šandorová**

Blumentál, vydáva Rímskokatolícka cirkev, farnosť Bratislava Blumentál, Vazovova 8. **Zodpovedný redaktor: Xénia Duchoňová. Cenzor: Branislav Čaniga. Spolupracovníci:** Ján Sitár, Martin Majda, Peter Čizmar, Daniel Dian. S povolením Arcibiskupského úradu v Trnave zo dňa 16. 12. 1997 č. 4264/97. Príspevky v rozsahu maximálne dve normostrany, návrhy a pripomienky k farskému časopisu môžete dať v zalepenej obálke do sakristie farského kostola alebo do farskej kancelárie pod zn. časopis Blumentál, resp. poslať na **mailovú adresu: blumdux@centrum.sk**. Redakcia si vyhradzuje právo úpravy príspevkov. Sadzba: Forma, s. r. o. Tlač: VEDA, Bratislava. **Internet: www.blumental.sk.**